

DENET VERGİ SİRKÜLER



Sirküler Tarihi : 04.09.2018
Sirküler No : 2018/106

İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİ VE BANKALARA SATILMA ZORUNLULUĞU GETİREN 2018-32/48 NO.LU TEBLİĞ

Bilindiği üzere kambiyo rejimini düzenleyen Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 8. Maddesine göre ihracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bu madde uyarınca Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddeden aldığı yetkiyle çıkardığı [Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ \(İhracat Bedelleri Hakkında\) 2018-32/48 Sayılı Tebliğ](#) ile ihracat bedellerinin yurda getirilmesi ve yüzde sekseninin bankalara satılması zorunluluğu getirmiştir. Altı ay süreliğine geçerli olacak bu Tebliğ ile yapılan düzenlemeler aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

1. İHRACAT BEDELLERİNİN TAMAMI FİİLİ İHRAÇ TARİHİNDEN İTİBAREN 180 GÜN İÇERİSİNDE YURDA GETİRİLMEK ZORUNDADIR :

Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez. Yurda getirilecek bedellerle ilgili aşağıdaki 9. Maddede belirtilen terkin halleri de dikkate alınmalıdır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2017 yılında 8,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 160'den fazla ülkede bulunan 1.500 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 74.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Tebliğde ihracat bedellerinin, tahsili müteakip doğrudan ve gecikmeksizin yurda getirilmesi zorunluluğu getirilmiş olsa da burada geçerli olacak fiili getirme süresi hakkında bir düzenleme yapılmamış olup, her hal ve karda bu süre fiili ihrac tarihinden itibaren 180 gün içerisinde kalmak zorundadır.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde (4.9.2018) yürürlüğe girmiş olup, 6 ay süresince geçerli olacaktır. Diğer yandan bu Tebliğin yürürlükte bulunduğu süre içinde fiili ihracı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedel getirme süresinin bu Tebliğin yürürlükten kalktığı tarihten (4.3.2019) sonra sona ermesi halinde bu ihracatlar için de bu Tebliğ hükümleri geçerli olacaktır.

Diğer yandan bu Tebliğin yayımından önce yapılmış ihracatlar için iş bu Tebliğ hükümlerinin geçerli olmadığını düşünüyoruz. Zira 32 Sayılı Kararın 8. Maddesinin geçerli olduğu yani ihracat bedelinin yurda getirilmesi zorunluluğu olmadığı düzenlemeye göre ihracat yapıp ihracat anlaşmalarını ve diğer ekonomik planlamalarını buna göre yapan ihracatçılara, sonradan getirilen bir düzenlemeyle süre kısıtlamaları ve diğer başka koşullar getirilmesi hukuken geçerli olamaz.

İhracat işlemlerine ilişkin bedeller aşağıdaki ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilebilir.

- a) Akreditifli Ödeme,
- b) Vesaik Mukabili Ödeme,
- c) Mal Mukabili Ödeme,
- d) Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
- e) Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
- f) Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
- g) Peşin Ödeme.

İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür.

İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

2. YURDA GETİRİLEN İHRACAT BEDELİNİN EN AZ YÜZDE SEKSENİNİN BANKALARA SATILMASI YANI TÜRK LİRASINA ÇEVİRİLMESİ ZORUNLUDUR :

Söz konusu bedellerin en az %80'inin bir bankaya satılması yani Türk Lirasına çevrilmesi zorunludur. Ancak yurda, süresi içinde getirilen ihracat bedelinin de yine aynı süre (180 gün) içinde bankaya satılması zorunluğu öngörülmemiştir. Düzenlemede ihracat bedelinin 180 günde yurda getirilme zorunluluğu yazılmış olup, bankaya satılma süresi hakkında bir süre kıstı getirilmemiştir. Bize göre yurda getirilen ve bankaya satılmayıp banka hesabında bekleyen veya nakden tutulan dövizin en fazla %20 sine döviz olarak tasarruf edilebilecek, bozdurma zorunluluğu olan %80 lik kısım ise dövizli ödemeler için kullanılamayacak, önce bankada Türk Lirasına çevrilip sonra gerekirse tekrar dövizle dönülerek tasarruf edilebilecektir.

Bununla birlikte Tebliğ'den beklenen amacın kur baskısını gidermeye yönelik olduğu düşünüldüğünde, Bakanlıkça yapılacak yorumun bedelin süresi içinde getirilip aynı sürede Türk Lirasına çevrilme zorunluluğu şeklinde olması beklenebilir.

3. PEŞİN DÖVİZ :

Peşin döviz karşılığında ihracatın 24 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Dâhilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

Tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilemeyen peşin dövizler prefinansman hükümlerine tabi olur. Prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin dövizlerin, ihracat taahhüt sürelerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde uzatılması halinde, alıcının muvafakat etmesi kaydıyla kullanım süreleri de verilen ek süre kadar uzatılmış sayılır.

4. ÖZELLİĞİ OLAN İHRACATLARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER :

Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur. Yurt dışında inşaat işi yapan müteahhitler bu işleri kapsamında yurt dışına ihraç ettikleri malların bedelini 180 gün değil 365 günde yurda getireceklerdir.

Ancak 32 sayılı Kararın 11. Maddesi uyarınca müteahhitlik bedellerinin yurda getirilmesi zorunlu olmayıp bunlara serbestçe tasarruf etmeye devam edilecektir. Aynı durum Türkiye'de yapılıp yurt dışına ihraç edilen hizmetler ile yurt dışında yapılan diğer tüm hizmetler için de geçerlidir.

Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilerek bankalara satılması zorunludur.

5. İHRACAT İŞLEMLERİNDE SORUMLULUK :

İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından ihracatçılar sorumludur.

Alacak hakkının satın alınması suretiyle ticari riskin bankalar veya faktoring şirketlerince üstlenilmesi durumunda, ihracat bedelinin yurda getirilmesi ile ilgili sorumluları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İhracata aracılık eden bankalar ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.

6. İHRACAT BEDELİNDEN İNDİRİMLER/MAHSUPLAR :

İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.

Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılır.

Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri; ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeleri, görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ve transit ticaretinin alış bedeli ile söz konusu süreler içinde bankalarca mahsup edilebilir.

Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür.

Yukarıda belirtilen haller dışında kalan mahsup talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır. İhracat bedellerinden mahsuba izin verilen hallerde, ihracat bedelleri süresi içinde yurda getirilmiş sayılır. Mahsuba tabi tutulan kısım için mahsup tarihinde geçerli döviz alış kuru üzerinden döviz alım ve satım belgeleri düzenlenir.

7. HESAP KAPATMA, İHBAR VE EK SÜRE :

Ticari amaçla mal ihracında, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ile ilgili hesaplar aracı bankalarca kapatılır.

Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca 5 iş günü içinde muamelenin safhalarını belirtecek şekilde yazılı olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

İlgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılmasını teminen 90 gün süreli ihtarname gönderilir. Bu süre içinde hesapların kapatılması veya Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelenmesi gereklidir.

Mücbir sebeplerin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir.

Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

8. MÜCBİR SEBEP HALLERİ VE TEVSİKİ :

Mücbir sebep kabul edilebilecek haller aşağıdaki gibidir;

- a) İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak tatil etmesi, firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
- b) Grev, lokavt ve avarya hali,
- c) İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkânsız hale gelmesi,
- ç) Tabii afet, harp ve abluka hali,
- d) Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi,
- e) İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması,

Mücbir sebep hallerinin tevsiki;

(a) ve (e) halinin yetkili mercilerden, (b) ve (ç) halinin, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya mahalli odaca tasdik edilmiş olmak kaydıyla alıcı veya ithalatçı firmadan (harp ve abluka hali hariç), (c) halinin resmi makamlarımızdan, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya muhabir bankalardan, (d) halinin ise sigorta şirketlerinden, uluslararası gözetim şirketlerinden veya ilgili ülke resmi makamlarından alınmış belgelerle tevsik edilmesi şarttır.

Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması (apostile edilmesi) gerekir.

9. TERKİN :

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,
- 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin % 10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,

terkin edilmek suretiyle kapatılır.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

10. TEBLİĞ DÜZENLEMELERİNE AYKIRILIĞIN MÜEYYİDESİ :

1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3. Maddesi uyarınca her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını Kanunun 1 inci maddesine göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, **yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idari para cezasıyla cezalandırılırlar.**

İdari para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenler, üçbin Türk Lirasından (2018 için geçerli tutar altıbinüçyüz Türk Lirası) yirmibeşbin Türk Lirasına (2018 yılı için geçerli tutar elliikibinaltıyüz Türk Lirası) kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Ancak, verilecek idari para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde ikibuçüğundan fazla olamaz.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturma halinde, idari para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "*döviz satış kuru*" esas alınır.

Hükmolunacak idari para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların tekrarı halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir. Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Bu Tebliğ ile yapılan düzenlemeler hakkındaki usul ve esasların yakın zaman içinde Merkez Bankasınca ilan edilmesi beklenmektedir.

Saygılarımızla.